

Voorlopig vooral vragen rondom

Na de mediastorm roepen de berichten rondom de I&R-fraude op melkveebedrijven voorlopig vooral vragen op. Het ministerie van LNV hult zich vooralsnog in stilzwijgen. De grote vraag die blijft hangen: is de schaal waarop gefraudeerd is, echt zo groot als aanvankelijk werd gesuggereerd?

TEKST JAAP VAN DER KNAAP, WICHERT KOOPMAN EN FLORUS PELLIKAAN

De berichtgeving was op de ochtend van dinsdag 23 januari groot landelijk nieuws. Melkveehouders zouden massaal hebben gefraudeerd met hun veeadministratie om de mestwetgeving te ontduiken. Aanleiding was een brief van minister Carola Schouten aan de Tweede Kamer. Hierin werd gemeld dat een aanzienlijk aantal melkveehouders ervan wordt verdacht gebruik te hebben gemaakt van een illegale 'truc' om de gevolgen van

het fosfaatreductieplan te beperken. Door kalveren van vaarzen aan te melden als tweelingbroertje of -zusje van een ander kalf, bleven afgekalfde vaarzen als jongvee in de boeken staan. Zo telden ze voor een halve in plaats van een hele grootvee-eenheid mee.

Inspecties op steekproefbedrijven

Medewerkers van RVO hadden in het derde en vierde kwartaal geconstateerd dat er in 2017 duidelijk meer

I&R-fraude

tweelingkalveren in het I&R-systeem waren geregistreerd dan in de jaren 2015 en 2016. Nader onderzoek wees uit dat op ongeveer 2000 bedrijven het percentage meerlingen boven de tien procent lag. Nog eens 5700 bedrijven lieten vijf tot tien procent tweelingen registreren. De NVWA voerde op maandag 22 januari inspecties uit op 29 bedrijven met meer dan tien procent meerlingen in 2017. Op 23 van deze bedrijven bleek dat de

registratie in het I&R-systeem niet overeenkwam met het werkelijke aantal dieren. Uit de groep van bedrijven met tussen de vijf en tien procent meerlingen werden er 64 door de NVWA bezocht. In 22 gevallen werden afwijkingen geconstateerd. Op woensdag 24 januari stonden medewerkers van de NVWA onder andere bij CRV en FHRS op de stoep om data te vorderen voor nader onderzoek. De genoemde cijfers gingen in de media een eigen

20 JANUARI

LTO-voorman Calon wordt deelgenoot van vermoedens LNV

22 JANUARI

Controle op 93 bedrijven: op 45 administratie niet op orde

23 JANUARI

Minister informeert Tweede Kamer

24 JANUARI

NVWA vordert data bij CRV en FHRS

25 JANUARI

Minister bevestigt uitbreiding onderzoek

31 JANUARI

Minister informeert Tweede Kamer

WEEK 6

Derde Kamerbrief

JANUARI

FEBRUARI

2018

leven leiden. De helft van de melkveehouders werd in de publieke opinie als verdacht weggezet. Bestuurders die verbijsterd op de berichten reageerden, werden vergeleken met wielerploegleiders uit het verleden die hun handen in onschuld wassen als hun renners werden betrapt op doping.

Woordvoerders zwijgen

Waar de landelijke media een dag later al weer druk waren met heel andere zaken, blijft de I&R-fraude in de melkveehouderij tot op de dag van vandaag hét onderwerp van gesprek. En van speculaties. Tot nu toe houden alle betrokken woordvoerders de kaken stijf op elkaar. Het moment van nadere berichtgeving wordt keer op keer uitgesteld. Ook sectorbestuurders geven aan dat ze in het ongewisse worden gelaten. Een gepland overleg met vertegenwoordigers van de sector op het ministerie in Den Haag op dinsdag 6 februari werd bijvoorbeeld gereduceerd tot eenrichtingsverkeer in een kort en weinig inhoudelijk werkoverleg in klein comité. 'We stonden na een half

uurtje alweer buiten', meldt een van de aanwezigen. Volgens de meest recente berichten wordt de Tweede Kamer op zijn vroegst pas eind deze week via een brief van de minister weer bijgepraat.

Tussen fouten en fraude

De gang van zaken voedt de speculaties en roept vooral vragen op. Over de manier waarop het vooronderzoek door RVO is uitgevoerd bijvoorbeeld. Een verhoogd percentage tweelingen op een bedrijf kan immers heel goed een natuurlijke oorzaak hebben. Is daar rekening mee gehouden bij het samenstellen van de steekproef? En wat voor informatie hadden de controleurs van de NVWA nog meer toen ze op 22 januari het land introkken? Uit het relaas van Auke Vredeveld (zie kader hieronder) bijvoorbeeld blijkt dat ze in ieder geval met een bredere opdracht op pad werden gestuurd dan controle op tweelingfraude. Het percentage tweelingen lag op het Drentse bedrijf in 2017 ruim onder de drie procent. Aanleiding om dit bedrijf te bezoeken was een verhoogd aantal

Melkveehouder Auke Vredeveld: 'NVWA bezocht ons vanwege oudere pinken, niet vanwege tweelingen'

Het melkveebedrijf van Auke en Alida Vredeveld uit Hijken is een van 93 bedrijven die maandag 22 januari door medewerkers van de NVWA werden bezocht in verband met mogelijke I&R-fraude. 'Ik was niet thuis en kreeg de controleurs via mijn vrouw aan de telefoon. Ik meldde dat ze maar een afspraak moesten maken voor een ander moment, maar dat kon niet. Er werd me verteld dat ze het recht hadden om per direct de dierregistratie te controleren', vertelt Auke Vredeveld. 'Tja, ik had niets te verbergen, dus ik heb verteld waar de laatste mpr-uitslag te vinden was en heb ze hun gang laten gaan.' Alles bleek in orde en Vredeveld vindt dat de

medewerkers netjes hebben gewerkt. Er werd zelfs nazorg verleend. 'Ik kreeg nog een mailtje waarom ze mijn bedrijf hadden uitgezocht voor de controle. Ik had immers in 2017 maar twee tweelingen op 89 afkalfingen, dat kon niet de reden zijn. RVO had gezien dat ik op 31 december vorig jaar acht ongekalvde vaarzen had die ouder waren dan 27 maanden. Dat viel op.' Vredeveld had bewust een aantal pinken later geïnsemineerd, zodat ze niet in 2017, maar in 2018 afkalfden. 'Op 22 januari, de dag van de controle, hadden er zeven van de acht al gekalvd. Dat klopte ook op papier en in de stal. De controleurs hebben dat ook gecon-

stateerd; een hoogdrachtige pink liep nog bij de droge koeien.' De controle toonde bij Vredeveld aan dat er geen sprake was van fraude. Wel is Vredeveld verontwaardigd over de communicatie van de overheid naar de media. 'De overheid meldt dat er duizenden bedrijven verdacht worden van meerlingenfraude. Dat is onzin, want mijn bedrijf is niet bezocht vanwege een hoog percentage tweelingen. Ik vind het een raar idee dat je al als potentieel fraudeur wordt neergezet door de minister als je een paar extra oudere pinken hebt. Net als ik zullen veel bedrijven daar een prima verklaring voor hebben.'